

Subjekt a jeho akce / Akce a subjekt / Nové a setrvačné

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2004](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2004](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 29. 1. 2004
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 29. 1. 2004

Subjekt a jeho akce / Akce a subjekt / Nové a setrvačné

Každý subjekt je svým ‚počátkem‘ něčím novým a eo ipso v něčem jedinečným (pro subjekty nejnižších úrovní to platí především pro jejich postavení resp. výskyt v čase a prostoru, jež je obklopují). Naproti tomu subjekt jako samo jeho událostné dění zčásti vybaven jistou předmětností (předmětnou stránkou), která představuje mj. jisté upevnění jeho struktury – a toto upevnění není ničím jedinečným, nýbrž je do jisté míry vždy unifikováno prostředím, v němž se subjekt jakožto událostné dění odehrává. Jde totiž o to, že prostředí představuje kontext, bez něhož se žádný subjekt nemůže ustavit jakožto subjekt. Každý subjekt si musí zachovat jakousi svou vlastní setrvačnost, a ta je buď tak říkajíc „automatická“ (u těch nejnižších subjektů) anebo je výsledkem sebekonstituce subjektu za pomoci setrvačnostních složek jiných subjektů nižší úrovně, tj. subjektů, které onen vyšší subjekt zařazuje do výstavby sebe samého resp. svého „těla“. Žádný vyšší subjekt není jen „od přírody“ (FYSEI), jak to už kdysi dávno formulovali sofisté a jako to od nich převzali různí myslitelé, Sókratem počínajíc. Každý (vyšší než primordiální) subjekt je vždycky také výsledkem svých vlastních aktivit, které sice mají svůj počátek v subjektu, ale vždycky znamenají také zapojení jistých již „realizovaných“ a „setrvačnostních“ složek, představujících jakési „relikty“ sebeuskutečňování jiných subjektů. To ovšem předpokládá, že každý subjekt (s výjimkou primordiálních událostí, pro něž ovšem pojmenování „subjekt“ je věcí konvence – primordiální událost není sama sebou subjektem, ale to platí jen mimo rámec „světa“, tedy pro „události“ pouze virtuální; virtuální událost se však stává „reálnou“, jakmile se ocitne v kontextu s jinými událostmi, a pak ovšem se musí od nich aktivně distancovat tím, že zakládá svou vnitřní integritu – a tedy že se stává „subjektem“) se pokouší v rámci sebekonstituce (na vyšší než nejnižší úrovni) zapojit do svého „těla“ jiné subjekty. To je však možné jen tak, že se mu podaří jejich vlastní aktivity angažovat směrem, který sleduje sám (ve smyslu svého ‚vnímání‘ nepředmětných výzev jemu adresovaných a ve směru svých vlastních „aktivit“, jež na tyto výzvy odpovídají).

(Písek, 040129-2.)